

ساعت شروع امتحان: ۸ صبح
 زمان امتحان: ۷۰ دقیقه
 تاریخ امتحان: ۱۴۰۱/۱۰/۱۵

جمهوری اسلامی ایران
 اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران
 اداره آموزش و پرورش منطقه ۱۶ تهران
دبیرستان فرهنگ شهید شریفی (نمونه)
سوالات امتحانی نوبت اول (دی ماه)

شماره صندلی:

نام و نام خانوادگی:

نام دبیر: آقای مسلمی فر

درس: علوم و فنون ادبی ۲

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱
 (رشته: ادبیات و علوم انسانی)

پایه: یازدهم

کلاس: صابرین ۱ و ۲ و ۳

پرسش یکم - تاریخ ادبیات و سبک شناسی. (۴ نمره)

۱ - دو ویژگی فکری سبک خراسانی و عراقی را با هم مقایسه کنید.

۲ - نویسنده «انوار سهیلی» کیست؟ این کتاب بازنویسی کدام اثر ادبی است؟

۳ - چه کسانی در دوره تیمور، ترکی گویی و ترکی نویسی را تشویق می کردند؟

۴ - نویسنده کتاب «جامع التواریخ» کیست؟ مهم ترین اقدام فرهنگی او چه بود؟

۵ - شهرت «عبید زاکانی» در چیست؟

پرسش دوم - موسیقی شعر. (۶ نمره)

۱- وزن واژه های «عنکبوتی» و «کبوتر» را بنویسید.

۲ - ارکان بیت «از خدا جویم توفیقِ ادب / بی ادب محروم ماند از لطفِ رب» را در جدول قرار دهید.

۳ - وزن واژه های نشانه های هجایی زیر را بنویسید.

الف) U — — :
 ب) — — U — — :

۴ - بیت «یکی رو بهی دید بی دست و پای / فروماند در لطف و صنع خدای» را در جدول قرار دهید.

				پایه های آوایی
				وزن واژه
				نشانه های هجایی

۵ - یک واژه هم وزن «دری بگشا» بنویسید.

پرسش سوم - زیبایی شناسی. (۶ نمره)

۱ - در بیت «عشق دردانه است و من، غواص و دریا، میکده / سر فروردم در آنجا تا کجا سر برکنم!»؛ تشبیه های فشرده را بیابید و نوع آنها را بنویسید.

۲ - تشبیه گسترده‌ای بنویسید که «کیمیا» در آن ، «مشبه‌به» باشد.

بارم
۰/۵

۳ - در متن زیر ادات تشبیه و مشبه را مشخص کنید.

۰/۵

«آورده‌اند که در ناحیت کشمیر، متصدی خوش و مرغزاری نزه بود که در پیش جمال او دم طاووس به پر زاع مانستی».

ادات : مشبه :

۴ - در بیت «هردم کمند زلفت، صیدی دگر بگیرد / پیکان غمزه در دل، ز ابروی چون کمانت» ؛ یک تشبیه بلیغ اضافی بیابید و ارکان آن را بنویسید.

۰/۷۵

تشبیه : ارکان :

۵ - تشبیه گسترده‌ی «دانش، همچون چراغی است.» را به اضافی تشبیه‌ی تبدیل کنید.

۰/۲۵

۶ - معنی حقیقی و مجازی واژه‌های مشخص شده را بنویسید.

۱

الف - چرا چون لاله خونین دل نباشم؟ / که با ما نرگس او سر گران کرد

ب - یکی دشت با دیدگان، پر ز خون / که او تا کی آید ز آتش، برون

۱

۷ - در بیت «برآشفتم ایران و برخاست گرد / همی هرکسی کرد ساز نبرد» ؛ مجاز و قرینه‌ی آن را مشخص کنید.

مجاز : قرینه :

۱

۸ - در سروده‌ی «فردا که آن شهر خاموش / در حلقه‌ی شهربندان دشمن / از خواب دوشینه برخاست ...» ؛ مجاز و مفهوم آن را بنویسید.

پرسش چهارم - نقد و تحلیل نظم و نثر. (۴ نمره)

۱ - متن زیر را که از کتاب «مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد» انتخاب شده بخوانید، سپس به پرسش‌ها پاسخ دهید.

۰/۵

«پس ، از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت، در گل از گل دل کرد».

۰/۵

الف - نویسنده‌ی این کتاب کیست؟

۰/۵

ب - دو تشبیه در آن مشخص کنید.

۰/۵

ج - موضوع این کتاب چیست؟

۰/۵

د - نثر این کتاب، چگونه است؟

۲ - ابیات زیر را که از «سعدی» انتخاب شده بخوانید ، سپس به پرسش‌ها پاسخ دهید.

من ندانستم از اول که تو بی‌مهر و وفایی / عهد نابستن از آن به، که ببندی و نیایی

دوستان عیب کنندم که چرا دل به تو دادم / باید اول به تو گفتن که چنین خوب چرایی!

عشق و درویشی و انگشت‌نمایی و ملامت / همه سهل است ؛ تحمل نکنم بار جدایی

تو مپندار که سعدی ز کمندت بگریزد / چون بدانست که در بند تو خوش تر ز رهایی

۱

الف - شعر را از نظر سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات (به اختصار) تحلیل کنید.

۱

ب - مصراع اول بیت آخر را تقطیع کنید و وزن آن را نیز بنویسید.

موفق باشید

پاسخنامه درس علوم و فنون ادبی ۲

پرسش یکم - تاریخ ادبیات و سبک شناسی. (۴ نمره)

- ۱ - سبک خراسانی : ستایش خرد ، شادی گرایی - سبک عراقی پک ستایش عشق ، غم گرایی (۱ نمره)
- ۲ - ملا حسین واعظ کاشفی - کلیله و دمنه (۰/۵ نمره)
- ۳ - (۰/۵ نمره)
- ۴ - خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی - تاسیس ربع رشیدی (۱ نمره)
- ۵ - نکته یابی و انتقادهای ظریف اجتماعی او (۱ نمره)

پرسش دوم - موسیقی شعر. (۶ نمره)

- ۱- عنکبوتی : فاعلاتن کیبوتر : فعولن (۱ نمره)
- ۲- از خدا جو / یی م توفی / قا ا دب بی ا دب مح / رو م مان دز لط ف رب (۱/۵ نمره)
- ۳ - الف) فعولن ب) مستفعلن (۱ نمره)
- ۴ - ی کی رو / ب هی دی / د بی دس / ت پای
ف رو مان / د در لط / ف صن ع / خ دای
فعولن فعولن فعولن فعل (۲ نمره)
- ۵ - بیا بابا (۰/۵ نمره)

پرسش سوم - زیبایی شناسی. (۶ نمره)

- ۱- عشق دردانه است من غواص هستم دریا میکده است فشرده از نوع غیراضافی (۱ نمره)
- ۲- عشق همانند کیمیاست. (۰/۵ نمره)
- ۳- ادات : مانستی مشبه : دم طاووس (۰/۵ نمره)
- ۴- کمند زلف مشبه : زلف مشبه به : کمند (۰/۷۵ نمره)
- ۵- چراغ دانش (۰/۲۵ نمره)
- ۶- (۱ نمره)

- الف - نرگس ؛ معنای حقیقی : چشم معنای مجازی : چشم
ب - دشت ؛ معنای حقیقی : صحرا معنای مجازی : مردم دشت
۷- مجاز : ایران قرینه : برآشفت (۱ نمره)
۸- مجاز : شهر خاموش مردم شهر (۱ نمره)

پرسش چهارم - نقد و تحلیل نظم و نثر. (۴ نمره)

- ۱-
الف - نجم دایه (۰/۵ نمره)
ب - ابر کرم - باران محبت (۰/۵ نمره)
ج - عرفانی (۰/۵ نمره)
د - متکلف (۰/۵ نمره)
- ۲-
الف - شعر در سبک عراقی است و معشوق زمینی است (۱ نمره)
ب - ت م پن دا ر ک سع دی ز ک من دت ب گ ری زد (۱ نمره)